อุปนิสัย 7 ประการสู่ความสำเร็จ

ความหมาย

อุปนิสัย (Habits) หมายถึง องค์ประกอบที่เกิดจากความสัมพันธ์ร่วมระหว่าง ความรู้ ทักษะ และความปรารถนาเข้าด้วยกัน ความรู้เป็นกรอบความคิดที่ได้จากทฤษฎีที่ว่า จะทำอะไร และทำทำไม ทักษะ คือ จะทำอย่างไร ส่วนความปรารถนาเป็นแรงจูงใจในความต้องการจะกระทำ

ในการกระทำบางสิ่งบางอย่างให้กลายเป็นอุปนิสัย บุคคลจำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานกันทั้งสามอย่างคือ ความรู้ ทักษะ และความปรารถนาเข้าด้วยกันเป็นอุปนิสัย 7 ประการ ที่สอดคล้องกับกฎธรรมชาติของการเติบโตและมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ และรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อทำให้อุปนิสัยของแต่ละคนมีประสิทธิผลที่นำบุคคลก้าวไปข้างหน้าจากการพึ่งผู้อื่น ไปเป็นการพึ่งตนเอง และนำไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ประวัติความเป็นมา

อุปนิสัย 7 ประการสู่ความสำเร็จเป็นหนังสือที่ดีเยี่ยมเล่มหนึ่ง ของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) นักเขียนชาวอเมริกัน ที่แต่งหนังสือเล่มนี้ขึ้นจากประสบการณ์ด้านความคิดและผลการศึกษามากกว่า 25 ปี และจากผลงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยของความสำเร็จของนักคิดตลอด 200 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยได้ศึกษาจากความฉลาดปราดเปรื่องของนักคิดในอดีตที่เป็นแหล่งความรู้และบ่อเกิดความรู้ทางด้านนี้ ต่อจากนั้น โควีก็ได้นำเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้ไปทดลองใช้ปฏิบัติจริง โดยนักศึกษา เพื่อน เพื่อนร่วมงานที่มหาวิทยาลัย Brigham Young และเพื่อนๆ ที่ศูนย์พัฒนา Covery Leaderships Center ผู้อาวุโส คนวัยหนุ่มสาว นักบริหาร ครู อาจารย์ และกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ส่งผลย้อนกลับ (feedback) กลับมายังโควี

โควีได้นำผลย้อนกลับและข้อเสนอแนะมาปรับเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือขายดีติดอันดับโลก ชื่อ The Seven Habits of Highly Effective People ซึ่งมียอดจำหน่ายถึง 25 ล้านเล่ม และได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ กว่า 38 ภาษา และยังคงความนิยมอย่างสูงมาตลอด 20 กว่าปี ได้รับการจัดอันดับให้เป็น The 25 Most Influential Business Management Books

อุปนิสัย 7 ประการสู่ความสำเร็จ นำเสนอแนวคิดที่เน้นให้ความสำคัญกับการเอาชนะตนเองด้วยการเปลี่ยนแปลงจากภายในไม่ใช่เพียงบุคลิกภาพภายนอก แต่ลงลึกถึงอุปนิสัยเพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จและความสุข ในการดำเนินชีวิตและยกระดับคุณภาพจิตใจด้วยเหตุผล ดังนี้

1.การเพิ่มประสิทธิผลในการใช้ชีวิตของมนุษย์ จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการปรับ

ตัวในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนได้ และจะต้องมีความสามารถในการสร้างความสมดุลระหว่างการทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือ Doing The Right Things กับการทำอะไรให้ถูกต้อง หรือ Doing The Things Right

2.มนุษย์มีสามัญสำนึก มนุษย์สามารถรู้จักแยกแยะ สิ่งผิด ชอบ ชั่ว ดี มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีพลังจิตสามารถควบคุมตนเองได้ เป็นต้น

3.กรอบในการมองโลก (Paradigm) มนุษย์สร้างกรอบในการมองโลกจากการอบรมสั่งสอนจากการเรียนรู้ของบุคคลรอบข้างได้แก่ พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน การใช้ชีวิตในสังคม ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมนุษย์ตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยกรอบความคิดของตนเอง โดยไม่คิดว่ามุมมองของคนอื่นก็ถูกต้องเหมาะสมเช่นกัน การทบทวนแนวความคิด มุมมองและคุณธรรมประจำใจโดยการเปิดใจกว้าง รับฟังพิจารณาตามความเป็นจริง สิ่งไหนผิดก็ยอมรับและแก้ไขใหม่ที่ต้นเหตุ ให้ดีขึ้น เป็นการเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจและยอมรับผู้อื่นได้ ทำให้ลดอัตตา ลดความขัดแย้งลงได้

4.ประสิทธิภาพของสมองซีกขวา สมองของมนุษย์ มี 2 ซีก คือ ซีกซ้ายและซีกขวา ซีกซ้ายทำหน้าที่ คิดวิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผล ยึดกฎเกณฑ์เคร่งครัด สมองซีกขวาทำหน้าที่คิดจินตนาการ มีอารมณ์ ความรู้สึก มีความยืดหยุ่น ดังนั้น หากมนุษย์สามารถใช้สมองทั้งสองซีกอย่างสมดุลด้วยการใช้จินตนาการความรู้สึก อารมณ์ อย่างมีสติรู้ตัว ควบคุมสมองซีกซ้ายได้อย่างเหมาะสม ก็จะเป็นการใช้สมองซีกขวาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การคิดการตัดสินใจเหมาะสมนำไปสู่ความสุขและความสำเร็จในชีวิต

ความสำคัญ

อุปนิสัย 7 ประการ จะทำให้บุคคลสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเริ่มจากการเรียนรู้จากการพึ่งผู้อื่น และเติบโตพัฒนาการจนเป็นการพึ่งตนเองและนำไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกันจะสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างอเนกอนันต์และสามารถพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มที่ การพึ่งพาซึ่งกันและกันจะเกิดได้เฉพาะคนที่พึ่งพาตนเองได้แล้วเท่านั้น คนที่พึ่งพาผู้อื่นไม่สามารถเลือกวิธีพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ ไม่มีความสามารถที่จะทำอย่างนั้น กล่าว คือ คนที่ต้องพึ่งผู้อื่นต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ตนต้องการ คนที่พึ่งตนเองจะทำในสิ่งที่ตนต้องการด้วยความพยายามของตนเองและสุดท้ายคนที่พึ่งซึ่งกันและกันมักจะร่วมกันทำงานเพื่อความสำเร็จสูงสุด

อุปนิสัยทั้ง 7 ประการ สามารถจัดเป็นกลุ่มอุปนิสัยได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อุปนิสัยเพื่อการรู้จักและเอาชนะตนเอง หมายถึง การเปลี่ยนตัวเองจากคนที่ต้องพึ่งผู้อื่นไปเป็นคนที่พึ่งตนเอง พวกนี้คือคนที่มีชัยชนะส่วนตน (Private Victories) เป็นแก่นแท้ของการปรับเปลี่ยนไปสู่ลักษณะที่ดี “ชัยชนะส่วนตนต้องมาก่อนชัยชนะในสังคม”(Public Victories) ซึ่งประกอบด้วย 1)การคิดล่วงหน้า (Be Proactive) 2) การคิดถึงผลลัพท์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The end in Mind) 3)การทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First)

กลุ่มที่ 2 อุปนิสัยการทำให้เกิดชัยชนะร่วมกัน (Public Victories) ด้วยการทำงานเป็นทีม ร่วมมือร่วมใจและสื่อสารอย่างมีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) การคิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) 2) เข้าใจผู้อื่นก่อนให้ผู้อื่นมาเข้าใจเรา (Seek First To Understand, Then To Be Understood) 3) การผนึกกำลังและประสานแนวความคิดเข้าด้วยกัน (Synergize) หรือการลับเลื่อยให้คม

กลุ่มที่ 3 อุปนิสัยการปรับปรุงและเรียนรู้สิ่งใหม่ให้กับชีวิตตนเอง (Sharpen The Saw) ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ด้วยการเรียนรู้ ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ ๆ

อุปนิสัย 7 ประการ มีรายละเอียดดังนี้

อุปนิสัยที่ 1 : คิดล่วงหน้า (Be Proactive) หมายถึง คิดไว้ก่อนล่วงหน้าเสมอในการจะทำสิ่งใด คิดก่อนทำ คิดก่อนพูด ทำสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นทำเพื่อป้องกันความเสียหาย ผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ดีกว่าที่จะต้องมาแก้ไขความผิดพลาด เป็นการริเริ่มคิดรับผิดชอบชีวิตของตนเอง พฤติกรรมของเราเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจ ไม่ใช่จากเงื่อนไข เราสามารถเก็บความรู้สึกให้อยู่ภายใต้ค่านิยมได้ ต้องเป็นฝ่ายริเริ่มและรับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ

การรู้ตนเอง (Self – Awareness) และรู้จักเลือกและเอาชนะใจตนเอง เราต้องอยู่อย่างมีสติรู้ตัวตลอดเวลา รู้ตัวว่าขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่ในสถานการณ์ใดและผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำจะเป็นอย่างไรและเราจะต้องตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างไร เราต้องรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกและความคิดและเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

มนุษย์มีสิทธิจะกำหนดชีวิตของตนเอง สามารถคิดฝันและกำหนดตนเองได้ จะทำอะไร ทำ ทำไม ทำแล้วจะเกิดอะไรขึ้นและอนาคตจะเป็นอย่างไรและจะทำให้มันเป็นเช่นนั้นได้อย่างไร ด้วยการคิดกำหนดเป้าหมายในชีวิตและหาทางหาวิธีการเดินไปให้ถึงเป้าหมายให้ได้ ชีวิตของเราไม่เป็นไปตามลมปาก อารมณ์ของผู้อื่นแต่มีสติรู้ตัวไม่ตื่นเต้นดีใจ เมื่อมีลาภและไม่เสียใจ ขาดสติเมื่อสูญเสีย แต่เข้าใจธรรมชาติของชีวิต ยอมรับและมองชีวิตด้วยความเข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้น เพราะเกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่โทษผู้อื่นแต่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

การมีความเชื่อมั่น มีสติและระลึกเสมอว่าเราสามารถกำหนดชีวิตและสร้างแผนที่ชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย หรือ ทิศทางที่ตนต้องการได้

อุปนิสัยที่ 2 คิดถึงผลลัพท์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The End in Mind) หมายถึง ก่อนจะเริ่มทำสิ่งใด ให้คิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำว่า เมื่อกระทำเสร็จสิ้นแล้วอะไรจะเกิดขึ้น มีประโยชน์อย่างไร นั้นคือ การรู้เป้าหมายของการกระทำนั้นเอง ดังนั้น ควรเริ่มต้นทุกอย่างด้วยการกำหนดเป้าหมาย เช่น ภาพความสำเร็จ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในชีวิตเป็นการแสดงถึงความต้องการว่าอยากมีชีวิตแบบใด เมื่อมีเป้าหมายก็จะทำให้รู้ว่าเราควรทำอะไรสิ่งใด เมื่อไหร่ ขณะนี้เรากำลังอยู่ ณ จุดใด จะต้องไปไกลเท่าใดจึงจะถึงจุดหมายและจะไปให้ถึงจุดหมายด้วยวิธีใดบ้าง

การมีเป้าหมายในชีวิตจะทำให้เรามีความกระตือรือร้น ชีวิตมีทิศทาง มีพลัง มีกำลังใจ รู้ความก้าวหน้าของตน รู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่าไม่น่าเบื่อ แต่ตื่นเต้นที่จะพบกับสิ่งที่กำลังจะมาถึงเพราะเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและมีเส้นทางที่แน่นอนว่าจะไปในทิศทางใด

เป้าหมายที่ดี ต้องมีความชัดเจน มองเห็นเป็นภาพในใจ มีเวลากำหนด มีความเป็นไปได้ ควรกำหนดให้มองเห็นภาพหรือเป้าหมายในจิตใจตลอดเวลา

อุปนิสัยที่ 3 เลือกทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First) หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะทำ อะไรเป็นเรื่องเร่งด่วน อะไรสำคัญมาก – น้อย และเลือกทำในสิ่งที่สำคัญก่อนการเลือกทำในสิ่งต่าง ๆ จะต้องเลือกทำในสิ่งที่สอดคล้องและสนับสนุนการนำไปสู่เป้าหมายก่อนเป็นอันดับแรกและควรทำอย่างสม่ำเสมอ ทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรรอเวลาหรือปล่อยเวลาจนสิ่งนั้นกลายเป็นเรื่องเร่งด่วน ขณะเดียวกันก็ต้องมีการประเมินว่าผลเป็นอย่างไรมาถูกทางไหม และประเมินอย่างเป็นกลาง ซื่อสัตย์ ไม่เข้าข้างตนเอง ใช้สติ รู้ตัว และเป็นผู้รู้จักบริหารจัดการกับเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) หมายถึง การคิดให้ได้ข้อสรุปที่ว่าต่างคนต่างก็ชนะ คือ ได้ประโยชน์กับทุกฝ่าย ไม่คิดแบบชนะแพ้ แบบแพ้ชนะหรือแบบ แพ้ – แพ้ เพราะการแพ้ หมายถึง การสูญเสียหากเราได้แต่เขาแพ้ คือ ผู้สูญเสียเพราะฉะนั้นควรเลือกสถานการณ์แบบ ชนะ – ชนะเสมอ

ในการอยู่ร่วมและดำรงสัมพันธภาพที่ยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงผู้อื่นโดยเฉพาะผลประโยชน์ ทุกคนควรได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน นั่นคือ การรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ คิดแต่ประโยชน์ตนเองและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เสียผลประโยชน์ แต่ควรเข้าใจ เห็นใจ และคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น

หากมีการถูกเอารัดเอาเปรียบหรือการแบ่งปันผลประโยชน์ไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้สูญเสียความสัมพันธ์ ดังนั้น การใส่ใจกับความรู้สึก จิตใจ ของผู้อื่นและคำนึงถึงประโยชน์เท่าเทียมกัน ด้วยการแบ่งปันผู้อื่นด้วยความเป็นธรรม ทั้งเขาและเราได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน ด้วยการรักษาสัญญาทั้งคำพูดและการกระทำและควรรวมถึงการรักษาสัญญาต่อตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มองโลกกว้างและมองโลกในแง่ดี มองเห็นคุณค่าของผู้อื่น ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ

อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อนจะให้ผู้อื่นมาเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then To Be Understood) หมายถึง การพยายามเข้าใจผู้อื่น แม้จะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ชอบ เพราะเขาอาจมีเหตุผลที่ซ่อนอยู่ภายใน จึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น การเข้าใจคนอื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา จะทำให้ลดความขัดแย้ง ช่วยให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากขึ้น ปัญหาก็จะลดลง ปัญหาของคนเราเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีคนรับฟัง คนส่วนใหญ่ชอบพูดให้ผู้อื่นฟังมากกว่าจะรับฟังคนอื่นพูด ดังนั้น การรับฟังอย่างตั้งใจ จะทำให้รับรู้ถึงความรู้สึก เห็นอกเห็นใจช่วยให้เกิดความผ่อนคลายจนในระดับ หนึ่ง การเป็นผู้ฟังที่ดีจะทำให้มองเห็นประเด็นปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งได้ชัดเจน และสามารถแก้ไขได้ตรงประเด็นและในการพูด ควรคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นควรเป็นการพูดเพื่อแสดงความเข้าใจ เห็นใจอย่างแท้จริง

อุปนิสัยที่ 6 เสริมแรงซึ่งกันและกัน (Synergize) หมายถึง การทำงานเป็นทีม จะเน้นแรงเสริม ซึ่งงานหลายอย่างทำคนเดียวไม่ได้ แต่ทีมทำได้ดังที่ว่า a man can not but a team can be. บทบาทของผู้นำหรือผู้บริหาร ควรผนึกกำลังของบุคลากร และประสานแนวความคิดเข้าด้วยกันให้เกิดขึ้นภายในองค์กร กล่าวคือ การดึงเอาศักยภาพของสมาชิกแต่ละคนมาผสมผสานกันอย่างลงตัว และปรับเปลี่ยนความขัดแย้งซึ่งควรยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติและจัดการความขัดแย้ง ไม่ลงรอยกันให้กลายเป็นความคิดสร้างสรรค์ด้วยการรู้จักตนเอง รู้จักสมาชิกแต่ละคนในองค์กร เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสม ยอมรับความสามารถของสมาชิกแต่ละคนและมีความถ่อมตน เพื่อรวมพลังด้วยการทำงานเป็นทีม เพราะ ทีมคือพลังจึงจะเกิดงานที่สมบูรณ์ได้

อุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คม (Sharpen The Saw) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมฝึกฝนตนเองอยู่เสมอเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจปัญญาความสามารถและฝึกปฏิบัติ ข้อ 1 – 6 จนกลายเป็นอุปนิสัยประจำตัวด้วยการหาเวลาและวิธีการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์แปลกใหม่ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งเพิ่มพลังให้พร้อมที่จะต่อสู้กับชีวิตด้วยการออกกำลังกายดูแลสุขภาพอนามัย ศึกษาเพิ่มเติมด้วยการอ่านค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของตน มีความเมตตา เข้าใจ

เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จัก เข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ จะทำให้เกิดความสงบภายใน

ด้วยวิธีการดังกล่าว จึงเป็นการสร้างความพร้อมโดยการลงมือกระทำเป็นการสร้างความพร้อมทางด้านร่างกาย ความคิด จิตใจความรู้สึก และทักษะเป็นการกระทำทั้งภายในและภายนอก

การนำไปใช้ประโยชน์

อุปนิสัยแห่งความสำเร็จ ทั้ง 7 ประการเน้นในเรื่องประสิทธิผลในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยการมีเป้าหมายในชีวิต มองให้ภาพเป้าหมายชัดเจนด้วยการฝึกฝนตน การดูแลตนเองรับผิดชอบดูแลตนเองได้ ฝึกคิดล่วงหน้า คิดด้วยการมีสติ รู้จักการมีเป้าหมายในใจ เลือกทำในสิ่งที่สำคัญสอดคล้องกันกับเป้าหมายก่อน โดยการคิดใช้จินตนาการสร้างเป้าหมาย ภาพความสำเร็จ ลงมือกระทำจนบรรลุเป้าหมาย ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเป็นธรรม ให้เกียรติพวกพ้อง เห็นคุณค่าไม่เอารัดเอาเปรียบ แต่แบ่งปันซึ่งกันและกัน การมีมนุษยสัมพันธ์ การพยายามเข้าใจผู้อื่นก่อนที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน การเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ มีจุดยืนของตัวเอง การฟังอย่างเข้าใจเห็นใจจะช่วยลดอคติของอีกฝ่ายและเปลี่ยนมารับฟังการรวมพลังเพื่อประสานประโยชน์ เพิ่มพลังให้พร้อมที่จะต่อสู้กับชีวิต

ศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมด้วยการอ่าน ศึกษาเพิ่มพูนศักยภาพของตนเอง มีความเมตตา เข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

อุปนิสัยทั้ง 7 ประการ จำเป็นต้องฝึกฝนปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจนกลายเป็นอุปนิสัยแห่งความสำเร็จ ไปสู่ความสำเร็จ ตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน องค์กรและสังคม

ความสำเร็จและความสุขเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องการ อุปนิสัย 7 ประการแห่งความสำเร็จขั้นต้น สามารถนำไปใช้ได้ในการฝึกฝนได้ในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัวโรงเรียน องค์กร สังคม ซึ่งจะนำมาซึ่งถามสำเร็จ ความสุขและคุณภาพของทุกหน่วยของสังคม

อารี พันธ์มณี

บรรณานุกรม

สงกรานต์ จิตสุทธิภากร. (2546). **7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

อาคีระ โคชิ. (2549). **อุปนิสัยที่ 9.** กรุงเทพมหานคร : ปราชญ์สยาม.

อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์. (2549). **First Things First : สำคัญกว่า ทำก่อน.** บริษัทซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

อารี พันธ์มณี. (2546). **อยากให้ลูกดีต้องมีวิธีสอน.** กรุงเทพฯ : ใยไหม ครีเอทีฟ กรุ๊ฟ.

Covey S.R. (1989). **The 7 Habits of Highly Effective People.** New York : Free Press : A Division of Simmons and Schuster, Inc.